

Mål och budget 2019

En hållbar och trygg kommun som håller ihop

Innehåll

Sammanfattning viktiga prioriteringar i budgeten	4
Inledning.....	6
Vision	7
Norrtälje kommun – global livsstil, lokalt liv.....	7
Värdegrund.....	8
Hållbar tillväxt och utveckling.....	9
Fler bostäder.....	9
Ett starkare näringsliv ger fler jobb och en bättre välfärd	10
Arbetsmarknadsfrågorna kommer närmre.....	10
Gemensamt ansvarstagande för integration.....	10
Hållbar framtid	11
Jämlikhet och jämställdhet leder till tillväxt.....	11
Digitalisering.....	11
Barn och ungas framtid	13
Vi sätter skolan först.....	13
En förskola som ger varje barn en bra start på livet.....	14
En skola som ger varje barn rätt förutsättningar att lyckas	14
Allt börjar med en duktig lärare	14
En skola där alla känner sig trygga	15
En fritidsverksamhet som stimulerar lärande	15
En gymnasieskola som ger alla unga möjlighet att följa sina drömmar	15
Alla barn har rätt till glada och meningsfulla skollov.....	16
Alla unga ska ha möjlighet att skaffa viktig arbetslivserfarenhet	16
Barn och ungas hälsa	16
Trygg välfärd i framkant.....	17
Norrtäljemodellen med Tiohundra ska fortsätta utvecklas.....	17
Satsa på kvalitet i vård och omsorg.....	18
Kvalitetsgaranti för trygg omsorg.....	18
Ny valfrihetsmodell i hemtjänsten.....	18
En arbetsmiljö som attraherar vård- och omsorgspersonalen	19

Ökad trygghet och säkerhet.....	19
Uppdrag till nämnder.....	20
Kommunstyrelsen	20
Barn- och skolnämnden.....	21
Utbildningsnämnden.....	21
Teknik- och klimatnämnden.....	22
Kommunalförbundet Sjukvård- och omsorg.....	22
Kultur- och fritidsnämnden	23
Nämndsövergripande.....	23
Bolagen.....	24
Budgeten i siffror.....	25

Sammanfattning viktiga prioriteringar i budgeten

Socialdemokraternas och Miljöpartiets politik bygger på ett helhetsperspektiv. Vi vill bidra till en växande kommun som står för öppenhet, trygghet och omsorg om vår gemensamma livsmiljö. Vi anser att satsningar på barn och unga är den bästa investeringen för framtiden.

- Barn och ungas lärande ska ha högsta prioritet, från förskola till gymnasium. Skolresultaten ska fortsätta att stiga. Det är en lång och hård resa utan genvägar. Det arbete som gjorts de sista fyra åren har gett resultat, men vi är långtifrån nöjda. Skolan kommer att vara vår högst prioriterade fråga även under kommande mandatperiod, vilket kommer kräva både ökade resurser och skarpa politiska prioriteringar. I budget för 2019 tillför vi ytterligare 52,2 mnkr.
- Det ska vara lätt att ha en hållbar livsstil i Norrtälje kommun. Vi tar Parisavtalet på allvar genom att ta vår del av ansvaret i Länsstyrelsens kommande koldioxidbudget för Stockholms län. Kommunens invånare ska kunna resa hållbart, källsortera smidigt och ha möjlighet att kunna välja god ekologisk, vegetarisk och närproducerad mat i kommunens verksamheter. Våra barns rätt att visas i miljöer utan skadliga kemikalier är en självklarhet. Norrtälje Naturcentrum ska fortsätta utveckla Färsna gård som besöksgård och naturpedagogiskt centrum och Färsnaskogen ska göras till naturreservat.
- Vården och omsorgen ska gå att lita på i hela kommunen och de som arbetar med att ta hand om våra äldre och sjuka ska ha goda förutsättningar och bra villkor. Vi tillför 27,8 mnkr till äldreomsorgen. Vi prioriterar därmed 80 mnkr i ökande anslag för att möta behoven i välfärden; skolan och omsorgen. Det skapar ökad trygghet i människors vardag.
- Integrationen måste bli bättre och gå snabbare. Därför vill vi fokusera på arbete, praktik, utbildning och språkträning. Om nyanlända får lära sig språket och matchas mot lediga jobb så kommer vi att ha en stor fördel vad gäller att möta utmaningarna med en åldrande befolkning. Misslyckas vi så har vi stora problem. Därför ska vi se till att lyckas.

- Kundvalet inom hemtjänsten måste bli tryggare och mer långsiktigt för brukarna. I dag dras hemtjänsten med problem med utförare som lämnar med kort varsel vilket sätter brukarna i en otrygg sits. I delar av kommunen finns idag ingen valfrihet då det bara finns en utförare. Vi vill införa en valfrihetsmodell som garanterar långsiktig och trygg valfrihet för brukarna och det oavsett var i kommunen de bor.
- De äldre är en växande grupp i vår kommun och i takt med att människor lever allt längre ökar behovet av stöd och hjälp. Vi vill försäkra oss om att alla äldre får det stöd och den service de behöver. Därför vill vi införa en äldreombudsman som arbetar med att bevaka de äldres intressen och följa upp synpunkter.
- De som arbetar med att ta hand om våra barn, äldre och sjuka ska ha goda förutsättningar och bra villkor. Vi vill se till att alltid är norm och att grupper som är eftersatta i sin lönesättning, såsom barnskötare och fritidspedagoger, får tydliga lönehöjningar.
- Tryggheten ska öka och inga unga ska fara illa. Därför vill vi fortsätta arbeta förebyggande och anställa fler fältassistenter som ska sprida trygghet på utsatta platser där många unga rör sig under kvällar och helger.
- Alla barn och unga ska ges möjlighet till glada och meningsfulla skollov. Vi vill därför fullfölja satsningarna på gratis lovaktiviteter och sommarjobbgaranti. Det är satsningar som är viktiga speciellt för barn och unga vars föräldrar inte har råd eller möjlighet att bekosta semestrar och utflykter eller hjälpa sina barn att få det allt viktigare första jobbet och därigenom arbetslivserfarenhet och egna pengar.
- Vi värnar om våra värdefulla lantbruks- och naturvärden och åkermark ska så långt som möjligt bevaras vid exploatering.

Inledning

Norrtälje är på många sätt en bra kommun att leva och bo i. Med vacker stad, flera trivsamma tätorter, fantastisk skärgård och landsbygd har vår kommun även bra förutsättningar att fortsätta växa. Vi är en kommun med många fördelar, mitt i Sveriges främsta tillväxtregion.

Det arbete som Samverkansstyret (S, C, MP) har lett under 2014-2018 var grunden för en nödvändig omställning till en hållbar kommun som håller ihop. Vision, värdegrund och ett antal viktiga strategiska planer för kommunens utveckling har antagits. Prioriteringen av de offentliga investeringarna har lagt grunden för hållbar tillväxt i hela kommunen. Vi har den starkaste befolkningsutvecklingen i kommunens historia, bostadsbyggandet har tagit fart, skolresultaten förbättras, alla barn och unga har tillgång till avgiftsfria lovaktiviteter, och viktiga steg för en bättre miljö har tagits.

Samtidigt står Norrtälje kommun inför stora utmaningar. Vård- och omsorgsbehoven kommer att öka med länets äldsta befolkning, våra ohälsotal är oacceptabelt höga och alltför många står långt ifrån arbetsmarknaden. Skolresultaten måste fortsätta förbättras och utbildningsnivån höjas för att Norrtälje ska möta framtiden starkare. Fler måste få möjlighet att jobba och välfärden ska stärkas. För att hantera utmaningarna ska Norrtälje vara en öppen och växande kommun, lika människovänlig och utvecklingsvänlig som miljövänlig. Här ska nytänkande och medskapande välkomnas.

De val vi gör i dag är viktiga för det liv vi lever i framtiden. De investeringar vi gör i dag skapar morgondagens samhälle. Därför är omställningen till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle med fler jobb, bostäder, tryggad välfärd och ansvarstagande för miljö och klimat avgörande.

Norrtälje kommun ska genom all sin verksamhet stödja en god och hållbar ekonomisk, social och ekologisk utveckling som kommer hela kommunen och alla dess invånare till del. Detta skapar förutsättningar för en offentlig service som håller hög kvalitet och erbjuder invånarna valfrihet och goda påverkansmöjligheter. Alla invånare, oavsett bakgrund eller livssituation, ska ges förutsättningar att kunna leva ett gott liv.

Vi prioriterar följande övergripande mål:

- Hållbar tillväxt och utveckling
- Barn och ungas framtid
- Trygg välfärd i framkant

Vision

Vårt Norrtälje har en vision om framtiden. Den pekar ut riktningen på såväl kort som lång sikt. Visionen visar vår strävan att skapa attraktionskraft, hållbar tillväxt och en kommun som ger alla invånare möjlighet att leva det liv var och en vill leva.

Norrtälje kommun - global livsstil, lokalt liv

Frihet – Ditt sätt att leva

I Norrtälje har du gott om svängrum att förverkliga dina drömmar, i såväl arbete som fritid. Här möter lugnet i naturen pulsen från Stockholm en spontanresa bort. Lev ut din frihet på stora ytor eller i liten vrå.

Förtroende – Trygghet på dina villkor

I Norrtälje är alla välkomna. Tillsammans utgör vi en stadig grund att stå på, där du har chansen att forma ditt eget liv, oavsett vem du är. Här finns mycket plats för många möjligheter.

Framtid – hållbar tillväxt i attraktiv miljö

Norrtälje är en kommun med gamla traditioner och nya idéer. Vi tar tillvara de historiska rötterna med blicken vänd framåt. Vi är driftiga och utvecklar vår framtid genom en levande vardag och hållbar utveckling av stad och landsbygd.

Värdegrund

I vårt Norrtälje utgår vi från en gemensam värdegrund. Den handlar ytterst om hur vi ser på varandra och hur vi behandlar varandra, alltså relationerna mellan oss människor. En gemensam värdegrund i Norrtälje kommun är en förutsättning för att möta invånarnas och företagens behov och klara omställningen till ett hållbart samhälle.

Invånaren först

Vi arbetar för invånaren. I Norrtälje kommun är vi lyhörda för möjligheter och lösningar som möter invånarens behov.

Det innebär att:

- vi alltid ska tänka på vilket värde som skapas för invånaren.
- vi har en tydlig, tillgänglig och transparent kommunikation.
- vi har ett professionellt, prestigelöst och gott bemötande.
- vi skapar tillit genom hög kvalitet i våra verksamheter.

Allas lika värde

Alla har olika förutsättningar men lika värde. I Norrtälje kommun respekterar vi alla individer oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, ålder, etnicitet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning.

Det innebär att:

- vi har ett inkluderande förhållningssätt där alla ges samma möjligheter.
- vi arbetar aktivt för att alla ska uppleva en rättvis behandling.
- vi ser olikheter som en tillgång och styrka.
- vi tänker och agerar ur ett jämställdhetsperspektiv.

Höga förväntningar

Vi har höga förväntningar på såväl medarbetare som invånare. I Norrtälje kommun kan du förvänta dig en verksamhet med tydliga mål som möjliggör ett samhälle som är hållbart för framtiden.

Det innebär att

- vi utgår ifrån att alla kan och att alla vill.
- vi tar till vara på och skapar förutsättningar för kreativitet och uppmuntrar utveckling.
- vi ställer krav och erbjuder utmaningar.
- vi har en tillåtande attityd

Hållbar tillväxt och utveckling

Norrtälje kommun ska verka för både hållbar tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar i dag och i morgon. Norrtälje ska även vara en kommun som arbetar aktivt för att fler ska välja att bo här. Kommunen som organisation ska på alla nivåer ha beredskap att möta ett ökande invånarantal.

Kommunen ska verka för att nyproduktionen av bostäder möter efterfrågan genom en mångfald av bostäder och boendemiljöer. Samhällsbyggnadsplaneringen i kommunen ska sträva efter social och miljömässig hållbarhet. Det tar sig uttryck genom exempelvis medborgardialoger, hänsyn till gestaltning, trygghetsfrågor, barnperspektiv och ekosystemtjänster. Norrtälje ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Kunskap, utbildning och stärkt innovationskraft står i centrum – tillsammans med den starka entreprenörsandan som finns i kommunen skapas fler jobb och växande företag. Stärkt utveckling av de gröna näringarna ger en förbättrad energi- och livsmedelsförsörjning och bidrar till en levande landsbygd. Antalet arbetstillfällen ska öka och fler företag ska etablera sig i kommunen. Norrtälje ska även attrahera fler besökare och erbjuda olika typer av attraktiva besöksmål och mötesplatser.

Fler bostäder

Ett av de största hoten mot Stockholmsregionens utveckling är bristen på bostäder. I Norrtälje är detta problem tydligt. De senaste åren har kommunen haft en historiskt stark befolkningsutveckling och bostadsbyggandet har tagit fart. Vi bejakar den positiva utvecklingen och välkomnar att allt fler bygger villor och bostadsrätter i vår kommun, men vi vill också se fler hyresbostäder. Den akuta bristen på hyresrätter är ett stort problem för de ungdomar som nu är på väg ut på bostadsmarknaden och utgör ett hinder för de individer och företag som vill etablera sig i Norrtälje. Därför är det av yttersta vikt att kommunen anstränger sig för att uppnå målen i antagen bostadsförsörjningsstrategi.

Vi vill ge våra ungdomar en reell chans till en egen bostad. Idag är det oacceptabelt svårt för ungdomar att etablera sig på bostadsmarknaden. Kommunen måste därför ta ansvar för att fler hyresrätter produceras. En smart blandning av upplåtelseformer ger alla möjlighet till ett boende som passar.

Att kommunen äger mark ökar möjligheterna att öppna för variation i bebyggelse, upplåtelseformer och verksamheter, samtidigt som det ger större möjligheter att ställa krav på de områden som bebyggs. Det gäller både i expansionsområden och i

befintlig bebyggelse. En aktiv och långsiktig markpolitik är nödvändig om kommunen ska kunna uppnå målet om fler hyresrätter.

Vår uppfattning är att bostadsbyggandet måste fortsätta hålla en hög takt för att kommunen ska utvecklas positivt. Vi behöver fler bostäder så att inflyttningen av framförallt yngre och yrkesverksamma kan öka, då blir vi även fler som delar på våra gemensamma kostnader. Vi vill att fler barnfamiljer ska trivas i Norrtälje, och nya bostadsområden bör fortsätta planeras för att möjliggöra det.

Ett starkare näringsliv ger fler jobb och en bättre välfärd

Norrtälje kommun har ett starkt och livskraftigt näringsliv vilket skapar många arbetstillfällen. De senaste åren har vi förstärkt näringslivsarbetet med bland annat företagslots, en strategisk näringslivsutvecklingsplan och servicegaranti. Företagarna blir allt mer nöjda med kommunens service enligt SBA och SKL undersökning. Kommunen kan och bör dock göra mer för att stötta den lokala företagsamheten. Fler jobb och växande företag ger oss bättre förutsättningar att erbjuda högkvalitativ vård, skola och omsorg. Vi vill införa en så kallad ”företagsinkubator” på Campus Roslagen som tillsammans med berörda aktörer såsom Nyföretagarcentrum kan stötta nystartade företag. Inkubatorn ska erbjuda ett företagsutvecklingsprogram om minst 6 månader riktad mot företag i uppstartsfas. Genom programmet ska företagen ges stöd att utveckla sina affärsplaner och bredda sina kontaktnät.

Arbetsmarknadsfrågorna kommer närmre

Utöver näringspolitiken kompletterar en lokal aktiv arbetsmarknadspolitik statens övergripande ansvar på området. Den lokala politiken ska rusta människor för studier eller arbete. Kommunen bör fortsätta utveckla samarbetet mellan de som gemensamt kan förbättra den lokala arbetsmarknaden; näringslivsenheten, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, socialtjänsten, skola, gymnasium, vuxenutbildning, näringsliv och civilsamhälle. Här behöver samverkan bli mycket bättre än idag för att nå goda resultat. Att utveckla den lokala arbetsmarknaden innebär att vi utvecklar kommunen. Därför vill vi göra en översyn av möjligheterna att samla ansvaret för näringspolitiken och arbetsmarknadspolitikerna för att nå bästa resultat.

Gemensamt ansvarstagande för integration

Norrtälje kommun har tagit ett stort ansvar för mottagandet av flyktingar. Nu måste vi arbeta för att etableringen ska gå snabbare och integrationen bli bättre. Därför vill vi fortsätta fokusera på fler bostäder, arbete, praktik, utbildning och språkträning. Integration är resultatet av möten mellan människor, därför är även ett brett och tillgängligt utbud av mötesplatser, kultur- och fritidsaktiviteter och ett starkt

civilsamhälle är av stor vikt för att skapa sammanhållning och integration i Norrtälje kommun. Om nyanlända får lära sig språket och matchas mot lediga jobb så kommer vi att ha en stor fördel vad gäller att möta näringslivets och välfärdsutmaningar med en ådrande befolkning. Misslyckas vi så har vi stora problem. Därför ska vi se till att lyckas.

Hållbar framtid

Norrtälje kommun ska ha höga ambitioner för utvecklingen av ett hållbart samhälle. Ett hållbart förhållningssätt innebär en samhällsutveckling som tillgodoser dagens invånarens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Vi jobbar för levande samhällen med grönområden som ger liv, med tät och pålitlig kollektivtrafik och med moderna cykelbanor. Vi vill planera miljösmart genom att ta in ekosystemtjänster i detaljplaneringen så att vi kan nyttja grönska för att rena vatten och luft, minska buller och skapa klimatanpassade och trevliga boendemiljöer. Bostäderna ska vara energisnåla och klimatsmarta. Klimatomställningen och arbetet med att effektivisera energianvändningen i kommunen kan även bidra till teknik- och affärsutveckling som genererar nya gröna jobb.

Jämlikhet och jämställdhet leder till tillväxt

I ett modernt samhälle förväntar sig människor att kommunen är jämställd och att män och kvinnor har lika möjligheter. I en modern kommun har invånarna höga förväntningar på att kommunen i alla lägen står upp för människovärdet - och aldrig accepterar diskriminering på grund av kön, ålder, funktionsnedsättning, hudfärg, tro, sexuell läggning eller något annat som gör oss människor unika – varken på arbetsplatsen, på fritiden, i skolan eller i hemmet. Samtidigt är det uppenbart att arbete återstår innan kommunen kan leva upp till de högsta förväntningarna. Därför är jämställdhet en viktig framtidsfråga för kommunen. Jämställdhet är avgörande för den demografiska utvecklingen. Svaga jämställdhetsvärderingar hindrar kvinnor och män att förena familj, utbildning och yrkesliv, vilket leder till lägre födelsetal. Vi vill utveckla Norrtälje till en jämlik kommun som tar ställning för hbtq+ personers rättigheter. Alla ska ha möjlighet att delta på lika villkor i det demokratiska samhället. Därför vill vi intensifiera arbetet med jämställdhetsintegrering och hbtq-certifiera fler kommunala verksamheter.

Digitalisering

Nya tekniska lösningar ger ständigt nya möjligheter att erbjuda invånarna bättre service och tillgänglighet samtidigt som effektiviteten förbättras. Via kommunens E-tjänster kan invånarna nu med några klick exempelvis ansöka om bygglov eller välja

skola. Genom modern välfärdsteknik kan brukarnas vardag förbättras samtidigt som vi förbättrar våra möjligheter att möta framtidens utmaningar vad gäller ökande kostnader och svårigheter att rekrytera personal. Exempelvis kan nattlig tillsyn av äldre ske via installation av en trygghetskamera i brukarens sovrum istället för att hemtjänsten gör nattliga hembesök och riskerar att störa dennes nattsömn. För att vi samtidigt ska kunna förbättra kommunens service och möta framtidens utmaningar i form av ökande utgifter och personalbrist måste vi ligga i framkant vad gäller utveckling av nya digitala tjänster. Ett ökat utbud av digitala tjänster kommer också att främja den fortsatta utbyggnationen av bredband genom högre efterfrågan och anslutningsgrad.

För att uppnå målet om en hållbar tillväxt och utveckling behöver vi arbeta för att:

- Sysselsättningen ska öka.
- Folkhälsan ska förbättras.
- Utbildningsnivån ska höjas.
- Det ska vara enkelt för invånare och företag att få kontakt med kommunen.
- Det ska vara enkelt för civilsamhälle och företag att göra klimatsmarta val.
- De kommunala verksamheterna eftersträvar miljöförbättringar snarare än minimerad miljöpåverkan i sitt arbete

Barn och ungas framtid

Alla har rätt till en bra uppväxt och skolgång. Om våra barn och unga lyckas så lyckas Norrtälje kommun. Därför är barn och ungas framtid vårt högst prioriterade målområde. I Norrtälje kommun ska barnen sättas i främsta rummet. Trygga uppväxtvillkor och en lärande skolgång skapar förutsättningar för ett gott liv. Kunskap är den viktigaste faktorn för att stärka varje människas livschanser, och mer kunskap är nyckeln till en ljus framtid för både barnen och kommunen.

Skolresultaten ska förbättras och skillnaden mellan olika skolor minska. Fokus ska ligga på lärande, kunskap och dokumenterat resultat, med höga förväntningar på alla elever och utgångspunkten att alla barn vill och kan lära. Elevernas vilja och lust att lära måste stimuleras av skickliga och uppskattade lärare.

Barn och unga i Norrtälje kommun ska få det stöd de behöver för att växa upp under trygga och jämlika förhållanden och utveckla sin fulla potential. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. Norrtälje ska vara en kommun som anstränger sig och samverkar för att alla barn ska få möjligheter till goda uppväxtvillkor.

Vi sätter skolan först

Varje människas skolgång är betydelsefull, såväl för individen som för samhället. De barn som börjar förskolan idag är morgondagens forskare, företagare och välfärdsarbetare. Alla barn ska ha de bästa förutsättningarna. Därför sätter vi barn och ungas lärande först. Vi har arbetat systematiskt med kvalitetsutveckling i skolan genom att ta fram ett skolutvecklingsprogram med mål och strategier för hur skolan ska utvecklas, från förskolan till gymnasiet. Vi har höjt lärarlönerna så att de idag är bland de högsta i landet för att kunna locka de bästa lärarna, och vi har prioriterat resurser till skolan genom att förstärka budgeten med 17,5% de senaste åren. Glädjande nog går det nu framåt för kommunens skolor. De niondeklassare som i våras lämnade grundskolan gjorde det med de bästa resultat som någonsin uppmätts i kommunen. Samtidigt minskar skillnaden i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor – och båda grupperna höjer sig. Även på gymnasiet klarar alltfler elever att nå sin examen.

Stora utmaningar återstår dock. Skolresultaten måste fortsätta öka för att vi ska stå starka på en allt mer kunskapsfokuserad arbetsmarknad, skillnaden i kunskapsresultat mellan killar och tjejer måste minska ytterligare och likaså skillnaden mellan elevers kunskapsresultat utifrån vilken utbildningsbakgrund föräldrarna har. Utmaningarna

är fler, men vi räds dem inte. Vi har bestämt oss och vi ger oss inte förrän alla elever lyckas nå eller överträffa sina kunskapsmål.

En förskola som ger varje barn en bra start på livet

Förskolan har en viktig roll för att ge varje barn en trygg tillvaro, och ge dem en stabil pedagogisk grund att stå på inför skolgången. Grundläggande för allt detta är små barngrupper och en hög andel utbildad personal. Vi vill därför säkerställa att förskolorna har tillräckliga resurser, barngrupperna ska ligga i enlighet med skolverkets riktlinjer, och att vi genom både lönesättning och god arbetsmiljö är en attraktiv arbetsgivare.

En skola som ger varje barn rätt förutsättningar att lyckas

Alla skolor ska vara bra skolor och alla barn ska ges de bästa förutsättningarna att lyckas. Vi kan aldrig acceptera att olika barn ges olika förutsättningar. Alla skolor ska ha så hög kvalitet att varje barn i Norrtälje kommun får en verklig chans att nå eller överträffa sina kunskapsmål.

För att nå dit krävs fortsatt prioritering av resurser till skolan, fortsatt systematiskt kvalitetsarbete genom att kommunen fullföljer arbetet med de mål och strategier som lyfts fram i skolutvecklingsprogrammet och att Norrtälje kommun lyckas attrahera duktiga lärare.

En viktig del i att ge varje barn rätt förutsättningar att lyckas är goda möjligheter till särskilt stöd och därtill att hålla i och vidareutveckla vår satsning på att NPF-säkra skolmiljöerna. Inget barn ska misslyckas med att nå sin fulla potential därför att de inte bemöts på rätt sätt utefter sina förutsättningar.

Allt börjar med en duktig lärare

Den viktigaste förutsättningen för att alla elever ska ges möjlighet att utvecklas är att de får möjlighet att möta skickliga lärare som har förutsättningar att lägga tid och engagemang på varje barn. För att resultaten i skolan ska fortsätta öka är det därför viktigt att vi investerar i lärarna. Vi ser att läraryrket behöver stärkas ytterligare och att lärares möjligheter till kompetensutveckling måste fortsätta förbättras.

Vi har idag konkurrenskraftiga lärarlöner och vårt systematiska kvalitetsarbete bidrar också till att göra Norrtälje kommun till en mer attraktiv arbetsgivare för lärare. Sverige lider dock av en nationell lärarbrist vilket gör att lärare ändå är svårrekryterade. Varje lärare måste därför få möjlighet att lägga mer av sin tid på

själva kärnverksamheten – undervisning. Vi vill därför anställa lärarassistenter som kan avlasta lärarna vad gäller andra sysslor.

En skola där alla känner sig trygga

Alla barn har rätt att känna trygghet. Trygghet är också en förutsättning för att kunna fokusera på skolarbetet. Vi vill ge lärare och skolledning bra förutsättningar för sitt uppdrag och investera i fler behöriga lärare moderna skolmiljöer som kan erbjuda arbetsro och en bra arbetsmiljö. Därför behövs tydligare regler för trygghet och studiero som ska vara ett gemensamt åtagande för eleverna, föräldrarna och skolan.

En fritidsverksamhet som stimulerar lärande

Många barn inleder och slutar en lång skoldag på fritidshemmen. Fritidshemmen är viktiga komplement till den ordinarie skolverksamheten och har stor potential att bidra till både stimulerande fritidsaktiviteter och elevernas måluppfyllelse.

Verksamheten ska hålla hög pedagogisk kvalitet och via arbetsformer medverka till att varje barn utvecklar demokratisk kompetens med respekt för allas lika värde och olikheter. Fritids ska ha tillräckliga resurser för att kunna erbjuda en trygg och stimulerande miljö med utbildade pedagoger.

En gymnasieskola som ger alla unga möjlighet att följa sina drömmar

En gymnasieexamen är idag inträdesbiljetten till arbetsmarknaden. Det är viktigt att det finns en mångfald av gymnasieprogram så att ungdomarna både kan ges möjlighet att följa sina drömmar, men också ha ett utbud som möter arbetsmarknadens behov. Kunskapsresultaten har gått åt rätt håll de senaste åren, alltfler elever tar sin examen. Men vi är inte nöjda förrän alla elever lyckas.

För att minska steget mellan gymnasium och arbetsliv eller vidare studier vill vi ge möjlighet till ”Ung företagsamhet”, UF, på alla gymnasieprogram samt arbeta för ett närmare samarbete mellan gymnasiet och högre lärosäten. Så gör vi att drömmarna kommer bli verklighet. Utökad samverkan mellan gymnasiet och näringslivet är viktigt, och helt avgörande på de yrkesförberedande programmen.

Även elever som inte nått behörighet till nationella program måste ges möjlighet att klara gymnasiet, genom att varva studier med praktik inom individuella program och yrkesintroduktion. Därtill vill vi säkerställa att alla unga får rätt förutsättningar att lyckas med en hög andel behöriga lärare och fortsatt utveckling av NPF-satsningen genom FLEX.

Alla barn har rätt till glada och meningsfulla skollov

Alla barn ska ha möjlighet till roliga och utvecklande skollov oavsett föräldrarnas ekonomiska förutsättningar eller engagemang. Därför är de avgiftsfria lovaktiviteterna som vi införde under föregående mandatperiod så oerhört viktiga. Denna satsning vill vi fullfölja och utveckla med ett breddat utbud av aktiviteter.

Alla unga ska ha möjlighet att skaffa viktig arbetslivserfarenhet

På dagens arbetsmarknad spelar erfarenhet och kontaktnät allt större roll. Unga människors möjlighet att få en bra start på sitt arbetsliv är därför viktig och föräldrarnas möjlighet att hjälpa sina barn att få det där första jobbet ska inte spela roll. Möjligheten att utvecklas socialt kan därtill delvis hänga på möjligheten att kunna följa med vännerna på olika aktiviteter i vår kommun och region. Möjligheten att betala en bussbiljett, en konsertbiljett eller ett besök på badhuset. Där spelar chansen till egen lön stor roll, framförallt för unga vars familjer lever på marginalen. I år nådde vi äntligen målet om att garantera alla unga sommarjobb. Vi vill säkerställa att denna garanti fullföljs.

För att uppnå målet för barn och ungas framtid behöver vi arbeta för att:

- Alla barn ska få förutsättningar att nå eller överträffa sina kunskapsmål.
- Barn och ungas hälsa ska stärkas.
- Alla barn och unga ska ha möjligheten att utvecklas med hjälp av en meningsfull fritid.

Barn och ungas hälsa

Allt fler barn, unga och unga vuxna mår psykiskt dåligt. De lider av stress och ångest som en reaktion på samhällsutveckling, prestationskrav eller klimatförändringarna. Vi vill satsa mer på barn och ungas psykiska hälsa och särskilt på tidiga insatser. Varje krona som investeras i tidiga insatser för barn och unga får vi tillbaka många gånger om. Vi vill förstärka elevhälsan i grundskolan så att det blir möjligt att arbeta förebyggande, bland annat med problematisk skolfrånvaro. Det innebär bättre möjligheter i livet för individen och också stora vinster för samhället på längre sikt.

Trygg välfärd i framkant

Invånarna i Norrtälje kommun ska erbjudas samhällsservice och bemötande av hög klass. Kommunens välfärdsinsatser ger ökad livskvalitet för enskilda människor. De skapar även ett tryggt samhälle, och stärker därmed hela kommunen. Norrtälje ska vara en kommun där människor vill växa upp, utbilda sig, arbeta och stanna kvar. Då krävs en trygg välfärd för att invånarnas upplevda trygghet ska kunna öka. Alla invånare ska ha goda och likvärdiga förutsättningar att känna trygghet, påverka och utveckla sina liv. Därför ska Norrtälje vara en kommun som arbetar för ökad jämställdhet, tar tillvara olikheter och mångfald och bemöter alla invånare med professionalitet och respekt.

Våra äldre har rätt till ett bra och stimulerande liv, även när vård- och omsorgsbehovet ökar. Norrtälje kommun anstränger sig för att skapa sammanhållna vård- och omsorgskedjor för att möta individens behov på bästa sätt.

Norrtäljemodellen med Tiohundra ska fortsätta utvecklas

Målet för oss är en god och jämlik vård och omsorg för alla i Norrtälje kommun. Vi vill att invånarna ska få det bästa av två världar, valfrihet och trygghet, oavsett var i kommunen de bor.

Till skillnad från många andra kommuner i Sverige slipper våra invånare besväret att behöva navigera i snåriga vårdssystem så fort de behöver vård och omsorg. Över hela landet är det nästan regel att människor råkar illa ut och hamnar mellan stolarna på grund av kommuner och landstings svårigheter att samarbeta på ett bra sätt. Föregångaren till Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje, Tiohundra nämnden, utvecklade under tio års tid en unik vårdmodell. Grundtanken med Tiohundra projektet var att samla ett brett och gemensamt finansieringsansvar för hela befolkningens hälsa. Därmed fick också vårdgivarna incitament att arbeta för patienternas bästa ur ett helhetsperspektiv. Det vidgade lokala befolknings- och planeringsansvaret syftade även till att stödja en mera hälsofrämjande sjukvårds- och omsorgsorganisation. Sjukdomsförebyggande insatser blev ett insatsområde parallellt med planerad och akut sjukvård, samt insatser inom äldreomsorg, socialpsykiatri och handikappomsorg. Dessa grundläggande tankar är fortfarande giltiga och högaktuella i många av de vårdssystem som inom forskningen lyfts fram som internationella förebilder.

Under förra mandatperioden permanentade vi det tioåriga Tiohundra projektet för invånarnas och verksamhetens bästa. Det skapar långsiktighet och trygghet för fortsatt utveckling. Vi vill fortsätta att förbättra Norrtäljemodellen med Tiohundra,

och ge alla kommunens invånare tillgång till en vård och omsorg som tar ansvar för en helhet när det gäller hälsa, sjukvård och omsorg.

Satsa på kvalitet i vård och omsorg

Med en åldrande befolkning krävs ökade resurser i takt med de ökade behoven för att garantera en rimlig kvalitet i Norrtälje kommuns vård och omsorg.

Om vi långsiktigt ska kunna minska kostnaderna för vård och omsorg måste vi prioritera förebyggande verksamhet. Insatserna behövs tidigt både ur social och ekonomisk aspekt. Tiohundra har alla möjligheter som står till buds för att göra rätt prioriteringar långsiktigt. Vi är övertygade om att det är rätt att prioritera förebyggande insatser idag som ger effekt på lite längre sikt. Ett exempel där åtgärd behöver vidtas omgående är att förstärka anhörigstödet.

De äldre är en växande grupp i vår kommun och i takt med att människor lever allt längre ökar behovet av stöd och hjälp. Vi vill försäkra oss om att alla äldre får det stöd och den service de behöver. Därför vill vi införa en äldreombudsman som arbetar med att bevaka de äldres intressen och följa upp synpunkter.

Vi har fortfarande för få platser på särskilda boenden för att tillgodose behoven i kommunen. Antalet särskilda boenden inom alla kategorier måste öka för att säkra en vård och omsorg av hög kvalitet och en effektiv användning av kommunens resurser.

Många äldre upplever otrygghet och ensamhet, det måste vi med kraft motverka. Det måste bli lättare för äldre som är för friska för ett äldreboende/särskilt boende att få en bostad med omsorg och service. Därför är det ytterst angeläget att trygghetsboenden skapas som möter behovet av trygghet, socialt sammanhang och minskad isolering.

Kvalitetsgaranti för trygg omsorg

Att invånarna har möjlighet till valfrihet inom vård, skola och omsorg är i grunden bra. Med en ökad mångfald aktörer krävs dock även noggrann kvalitetsuppföljning. Invånarna ska kunna räkna med att all välfärd och skola som erbjuds i kommunen håller hög kvalitet. Det ska gå inte gå att göra dåliga val. Vi vill ställa tydliga krav som alla aktörer måste uppfylla samt förbättra kvalitetskontrollen.

Ny valfrihetsmodell i hemtjänsten

Kundvalet inom hemtjänsten måste bli tryggare och mer långsiktigt för brukarna. I dag dras hemtjänsten med problem med utförare som lämnar med kort varsel vilket sätter brukarna i en otrygg sits. I Hallstavik finns därtill ingen valfrihet då det bara finns en utförare. Vi vill införa en valfrihetsmodell som garanterar långsiktig och trygg valfrihet för brukarna och det oavsett var i kommunen de bor

En arbetsmiljö som attraherar vård- och omsorgspersonalen

Personalen är sjukvården och omsorgens viktigaste resurs. Med stort engagemang, empati och yrkeskunnande bär undersköterskor, sjuksköterskor och andra yrkesgrupper vården och omsorgen på sina axlar. Ofta måste de med självupppoffrande insatser kompensera för de brister som fortfarande finns i vårdens och omsorgens organisation. Att patienterna nästan alltid får vård och omsorg av hög kvalitet och ett gott bemötande beror till stor del på personalen.

Personalsituationen inom vården och omsorgen i Stockholmsregionen är idag allvarlig. Det är svårt att rekrytera och behålla vårdpersonal, särskilt sjuksköterskor. Många medarbetare upplever växande problem med arbetsbelastning och arbetsmiljö vilket medför höga sjuktal. För att bryta den onda cirkeln av rekryteringssvårigheter och växande belastning behövs nya åtgärder. Mer flexibla arbetstidsmodeller behöver införas med möjlighet till arbetstidsförkortning och tid för återhämtning. En tydligare struktur för lönesättning, som värderar kompetens, erfarenhet, utbildning och akademiska meriter behöver utvecklas. Nyutexaminerad personal behöver under sitt första år erbjudas ett introduktionsprogram med handledning.

Ökad trygghet och säkerhet

I Norrtälje ska invånare och företagare känna sig trygga och säkra. Trygghet är individens upplevelse av sin egen säkerhet, som beror bland annat på: en känsla av kontroll, tillit till samhället och andra människor samt individens tro på sin egen förmåga att hantera eventuella konsekvenser av att utsättas för brott eller ordningsstörningar.

Människors trygghet och säkerhet är avgörande för att samhället ska hålla ihop. Vi ska bekämpa brotten, men också brottens orsaker. Kommunens samverkan med polisen ska stärkas ytterligare inom ramen för det framgångsrika arbetet med Tink, Trygg i Norrtälje kommun. Samtidigt behöver det brottsförebyggande arbetet och civilsamhället stärkas. Det mest effektiva sättet att hindra unga människor att välja kriminalitet är att erbjuda något som är bättre: en bra utbildning, något meningsfullt att göra på fritiden, ett första jobb eller möjlighet att flytta hemifrån. Vi prioriterar fler fältassistenter före fler väktare.

För att uppnå målet om en trygg välfärd i framkant behöver vi arbeta för att:

- Äldre och invånare i behov av stöd ska bemötas med respekt och ges förutsättningar för en meningsfull tillvaro med inflytande över sin vardag, vård och omsorg.
- Ny teknik implementeras i vård och omsorg.
- Invånarna ska känna sig trygga och säkra såväl i hemmet som i det offentliga rummet.

Uppdrag till nämnder

För att fortsätta det konsekventa och långsiktiga arbetet med en hållbar utveckling av Norrtälje kommun för att nå visionen - Global livsstil, lokalt liv - förslår vi under 2018 följande uppdrag till nämnderna.

Kommunstyrelsen

- Att kommunstyrelsen utarbetar en långsiktig investeringsplan med analys av framtida driftskostnader.
- Att kommunstyrelsen tar fram riktlinjer för förenkling av kommunens planprocesser.
- Att nya bostadsområden planeras med barnperspektiv.
- Att kommunstyrelsen inrättar ett kommunalt naturreservat på Färsna.
- Att färdigställa byggnaden för bland annat naturpedagogik som Norrtälje Naturcentrum på Färsna planerat.
- Att genomföra den invändiga restaureringen av Roslagsmuseets faktoribyggnad och bygga ett nytt tillgängligt föremålsmagasin till museets samlingar.
- Att kommunstyrelsen ser över möjligheterna till differentierade avgifter i syfte att öka produktionen av hyresrätter.
- Att kommunstyrelsen utarbetar en handlingsplan för hur Norrtälje kommun snabbare ska nå heltid som norm, där heltid är en rättighet och deltid en möjlighet.
- Att kommunstyrelsen förstärker det förebyggande arbetet med trygghet för unga genom fler fältassistenter inom organisationen för Trygg i Norrtälje.
- Att kommunstyrelsen säkerställer sommarjobbgaranti till alla unga 16-18 år.
- Att kommunstyrelsen förstärker samverkan med näringslivet för att tillsammans erbjuda sommarjobb till gymnasieungdomar i syfte att stärka ungdomars position på arbetsmarknaden.

- Att kommunstyrelsen utarbetar förslag till hur arbetsmarknads- och näringslivsfrågorna kan organiseras för att tydliggöra och utveckla det kommunala helhetsansvaret för dessa frågor.
- Att kommunstyrelsen utarbetar förslag till satsning på ”jobb istället för bidrag”, avseende att ge personer som tvingas leva på försörjningsstöd på grund av arbetslöshet möjlighet att i stället erhålla ettårigt kommunalt ”plusjobb”.
- Att kommunstyrelsen utarbetar en överenskommelse om spelregler mellan kommunen och den sociala ekonomins företag, föreningar och lokala utvecklingsgrupper i samverkan med aktuella parter.

Barn- och skolnämnden

- Att barn- och skolnämnden redovisar uppföljning och utvärdering av skolutvecklingsprogrammet 2016-2020 till kommunfullmäktige.
- Att barn- och skolnämnden påbörjar arbetet med nytt program för antagande 2020.
- Att fritidshemmens verksamhet inkluderas i det nya programmet, med fokus på att utveckla fritidshemmens potential att bidra till elevernas och måluppfyllnad och en trygg lärmiljö.
- Att barn- och skolnämnden i samverkan med kommunstyrelsen utarbetar en handlingsplan för att ytterligare stärka läraryrket.
- Att barn- och skolnämnden i samverkan med kommunstyrelsen genomför en strategisk lönesatsning för barnskötare och fritidspedagoger.
- Att barn- och skolnämnden initierar ett skolforskningsprojekt för att med beprövade metoder och aktuell forskning lyfta kvalitén i skolverksamheten ytterligare.

Utbildningsnämnden

- Att utbildningsnämnden initierar samarbete med befintliga högskoleutbildningar, yrkeshögskoleutbildningar och näringsliv i syfte att höja utbildningarnas attraktionskraft ytterligare.
- Att utbildningsnämnden utreder möjligheter och tar fram riktlinjer för att utveckla ett yrkescollege där yrkesförberedande utbildningar erbjuds.

- Att utbildningsnämnden följer upp och säkerställer att UF, Ung företagsamhet, erbjuds till alla elever.
- Att utbildningsnämnden aktivt söker upp ungdomar i kommunen som saknar gymnasiekompetens för att möjliggöra för dem att bli anställningsbara.

Teknik- och klimatnämnden

- Att nämndens arbete utvecklas för ett tydligare fokus på de nationella klimatmålen och nämndövergripande miljöarbete: ”Hur gör vi det lätt för invånarna att vara miljö- och klimatsmarta?”
- Att ta fram riktlinjer för hållbart byggande. Riktlinjerna ska ange hur ekosystemtjänster ska vägas in i planeringen och säkerställa god gestaltning och vackra livsmiljöer som främjar hälsa och välbefinnande.
- Att ta fram former för att följa upp och redovisa effektiviteten i användningen av kommunens lokaler.
- Att utveckla arbetet med mobility management och andra klimat- och miljösmarta mobilitetslösningar, utöver fortsatt satsning på cykelvägar.
- Att kommunens befintliga fastigheter skall vara fossilfria 2019 och uppgraderas till nära noll energihus som mål. Nya fastigheter skall vara nära noll energihus.

Kommunalförbundet Sjukvård- och omsorg

- Att Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje inför en ny valfrihetsmodell inom hemtjänsten i syfte att skapa ökad trygghet och långsiktighet för brukarna.
- Att Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje inför kvalitetsgaranti inom äldreomsorgen.
- Att Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje inrättar funktionen Äldreombudsman.

Kultur- och fritidsnämnden

- Att kultur- och fritidsnämnden utarbetar förslag till spontanidrottsplats i Rimbo i samverkan med ortens ungdomar - i likhet med den som skapats i Hallstavik.
- Att kultur- och fritidsnämnden tar fram riktlinjer för att säkerställa att kommunens bidrag till föreningslivet främjar jämställdhet och arbetet med HBTQ-frågor, mångfald samt allas möjlighet att delta i föreningslivet.
- Att kultur- och fritidsnämnden i samverkan med Kommunstyrelsen utarbetar förslag till nytt ridsportcentrum där även ridskoleverksamhet kan bedrivas.
- Att kulturskolan breddas så att fler barn får tillgång till kultur – dans, teater och musik.

Nämndsövergripande

- Att kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden, kultur- och Fritidsnämnden samt kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje förstärker det nämndsgemensamma arbetet för samordning av folkhälsofrågor i syfte att minska ohälsotalen i Norrtälje kommun.
- Att kultur- och fritidsnämnden, kommunstyrelsen och teknik- och klimatnämnden samarbetar för att skapa fler mötesplatser tillgängliga för alla – med särskilt fokus för unga, föreningar, fria kulturgrupper, integration och civilsamhälle.
- Att Socialnämnden och Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje samarbetar med uppsökande verksamhet och ta gemensamt ansvar för den enskilda invånaren i behov av gemensamma insatser.
- De sociala och miljömässiga hållbarhetsaspekterna ska alltid tas i beaktande i all kommunalt finansierad verksamhet. På sikt ska all sådan verksamhet vara klimatneutral. Hållbara lösningar ska premieras.

Bolagen

Campus Roslagen

- Att samverka med teknik- och klimatnämnden samt utbildningsnämnden för att ge Utvecklingscentrum för vatten förutsättningar att utveckla sin verksamhet.
- Att starta upp en företagsinkubator som erbjuder företag i uppstartsfasen ett företagsutvecklingsprogram.

Roslagsbostäder

- Att bygga trygghetsboenden där äldre som lider av ensamhet och otrygghet men ännu inte har rätt till särskilt boende ska erbjudas trygga boenden med service, aktiviteter och social samvaro.

Norrtälje Energi

- Att fortsätta med intensifieringen bredbandsutbyggnad i hela kommunen i samverkan med Kommunstyrelsen enligt beslutad handlingsplan.
- Att verka för ökad lokal produktion av förnybar el och värme.

Budgeten i siffror

Socialdemokraternas och Miljöpartiets budget för Norrtälje kommun tar sin utgångspunkt i kommunens vision, värdegrund och beslutad översiktsplan. Prioriteringarna görs inom en budget i balans. Budgetförslaget baserar sig på beslutade planeringsförutsättningar och en oförändrad kommunal utdebitering om 19:92 kr/skattekrona för år 2018.

Resultaträkning	S, C, Mp	M-allians	S, MP	
	2018	2019	2019	2019
Resultaträkning (mnkr) för kommunen	Budget	Budget	Budget	Diff
Summa nämnder	-3 166,1	-3 256,4	-3 272,7	-16,3
Reserv befolkningsprognos	-35,0	-32,3	-32,3	0,0
KS ofördelade anslag och oförutsedda utgifter	-19,9	-14,4	-14,4	0,0
Summa nämnder inkl KS ofördelade anslag	-3 221,0	-3 303,1	-3 319,4	-16,3
Centrala verksamhetskostnader och intäkter	206,4	182,9	182,9	0,0
Verksamhetens nettokostnad före avskrivningar	-3 014,6	-3 120,2	-3 136,5	-16,3
Avskrivningar	-167,3	-183,7	-183,7	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-3 181,9	-3 303,9	-3 320,2	-16,3
Skatteintäkter, statsbidrag mm	3 219,0	3 385,8	3 385,8	0,0
Finansnetto	-4,0	-12,1	-12,1	0,0
Årets resultat	33,1	69,8	53,5	-16,3
Omställningskostnad	0,0	-25,0	-25,0	0,0
Årets resultat efter omställningskostnad	33,1	44,8	28,5	-16,3
Årets resultat i % av verksamhetens nettokostnad	1,0%	2,1%	1,6%	
Summa nämnder (mnkr)	2018	2019	2019	2019
	Budget	Budget	Budget	Diff
Kommunstyrelse/Kommunfullmäktige	-193,8	-203,9	-198,1	5,8
Överförmyndare	-7,9	-7,5	-7,5	0,0
Val- och förtroendemannanämnd	-2,7	-2,7	-2,7	0,0
Revision	-1,7	-1,7	-1,7	0,0
Teknik- och klimatnämnd	-124,7	-126,9	-126,9	0,0
Bygg- och miljönämnd	-17,7	-17,8	-17,8	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	-133,3	-135,6	-135,6	0,0
Socialnämnd	-228,0	-240,4	-240,4	0,0
Barn- och skolnämnd	-1 064,8	-1 105,7	-1 117,0	-11,3
Utbildningsnämnd	-279,3	-285,0	-285,0	0,0
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg	-1 112,2	-1 129,2	-1 140,0	-10,8
Summa nämnder	-3 166,1	-3 256,4	-3 272,7	-16,3

Reserv för befolkningsprognos (mnkr)	Plan	Plan	Plan	Avvikelse
Reserv för befolkningsprognos (mnkr)	-35	-32,3	-32,3	0
	2018	2019	2019	2019
Omställningskostnad	Budget	Budget	Budget	Avvikelse
Omställningskostnad	0	-25	-25	0
	2018	2019	2019	2019
Summa KS ofördelade anslag (mnkr)	Plan	Plan	Plan	Avvikelse
Utveckling campus	-4,6	0,0	0,0	0,0
Lokalbank	-4,6	-4,4	-4,4	0,0
Drift nyinvesteringar	-1,0	-5,0	-5,0	0,0
KS förfogande	-9,7	-5,0	-5,0	0,0
Summa KS ofördelade anslag	-19,9	-14,4	-14,4	0,0
	2018	2019	2019	2019
Centrala verksamhetskostnader, mnkr	Plan	Plan	Plan	Avvikelse
Pensioner	-91,0	-70,0	-70,0	0,0
Upplösning pensionsfond	30,0	0,0	0,0	0,0
Semesterskultsändring	-1,0	-1,0	-1,0	0,0
Koncessionsavgifter	1,0	1,0	1,0	0,0
Exploateringsintäkter	35,0	10,0	10,0	0,0
Internt debiterad ränta	65,1	59,2	59,2	0,0
Internt debiterade avskrivningar	167,3	183,7	183,7	0,0
Summa centrala verksamhetskostnader	206,4	182,9	182,9	0,0

Procentuell utveckling

Procentuell utveckling av verksamhetens nettokostnad samt skatter och bidrag	2018 <i>Budget</i>	2019 Plan
Verksamhetens nettokostnad	4,1%	-4,3%
Skatter, utjämning, bidrag, fastighetsavgifter	4,7%	-5,2%

Ramförändringar S, Mp jämfört med M-alliansen

	2019
Kommunstyrelse/Kommunfullmäktige	5,8
Barn och skolnämnd	-11,3
K Sjukvård och omsorg	-10,8
Summa	-16,3